

89. Cigánd határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ó, Sza, Á, Kk
2007. április 16–17-én helyszíni szemléket végeztünk a tervezett tározó DK-i területén, a „B” szakasz tározót a Tiszával összekötő vezérárok, annak töltései és további új anyagnyerő-helyek területén.

Diós-dűlő: A vezérárok nyomvonalán, a korábbi szemlék során fedett dűlőben egy a környezetéből 1–1,5 m magas dombon intenzív császárkori és őskori lelőhelyet találtunk. A homokdombon viszonylag nagyszámú felszíni leletet gyűjtöttünk. A lelőhely teljes mérete 240×100 m-es É–D-i domb, de a központi részét egy nagyobb területen korábbi homokbányászások elpusztították. A homokbánya megmaradt pillérein és falának metszetén több gödör beásásának profilja is látszott. A lelőhely pereme bolygatatlan, szántott felszínű. A cigándi tározó tervezett vezérárka azonban érinti a lelőhelyet, elsősorban a már bolygatott területét, de kisebb részben a még érintetlen részét is.

A13 anyagnyerő: Egy a környezetéből 2–3 m-re kiemelkedő markáns, 280×140 m-es É–D-i dombot érint. Ez jelenleg gyepvel fedett, de több állattúrásban is sikerült viszonylag jelentős számú Árpád-kori, késő középkori és őskori kerámiatöredéket is gyűjteni. A leletek intenzív lelőhelyre utalnak. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a lelőhely közelében Bodó, illetve Bodóháza földrajzi helynévadatok ismertek, amelyek elpusztult középkori faluhelyre utalhatnak.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

90. Csaroda, Palaica

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B
2007. december 13-án helyszíni szemléket végeztünk a település külterületén, a Palaica nevű határrészben, az ún. Bence-háttól délre. A jelenleg is homokbányászással bolygatott terület egy fiatal almáskertben található, melyet a helyiek Rókalyuknak neveznek.

A bejelentő elmondása szerint korábban a leszakadó part oldalából nagy mennyiségű kerámiát lehetett összeszedni, és megfigyelhető volt a lelőhely rétegződése is. Jelenleg azonban moha és avar fedte, ezért csak kevés késő bronzkori felsőszőcsi(?) kultúrák kerámiát és obsziániánszilánkot gyűjthettünk. A lelőhely az egykori Bence-patakhoz tartozó hurok K-i végétől közvetlenül D-re, a Csaroda–Fejércse műútból Ny-ra leágazó dűlőúttól É-ra, mintegy 100 méterre húzódik.

Munkatársak: Gál Balázs, Mester Andrea.

PINTYE GÁBOR

91. Csataszög határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) B, Sza, Á
2007. április 6–8. között terepbejárást végeztünk Dobapuszta és Kótelek között. Hunyadfalva és Dobapuszta között, a főcsatorna K-i partján két lelőhelyet azonosítottunk (29., 30. lh.), melyek közigazgatásilag már

Csataszög településhez tartoznak. A lelőhelyeken kora/középső bronzkori, szarmata és Árpád-kori településnyomokat rögzítettünk.

A leletek a Damjanich János Múzeum gyűjteményébe kerültek.

Munkatársak: Bartus Dávid, Váczi Gábor és György László régészek, Dankó Szabolcs fotós.

KOVÁCS KATALIN

92. Császár, Koporsó-tető

(Komárom-Esztergom megye) Á
A Kuny Domokos Múzeum 2007. október 1–31. között ásatást folytatott a lelőhelyen.

Két szelvényt nyitottunk, melyekben Árpád-kori gödrök és árkok részletei kerültek elő. Betöltésükben nagy számban találtunk cserépbogrács-töredékeket, valamint hullámvonallal, csigavonallal és körömbenyomással díszített kerámiatöredékeket. Megtaláltuk a 2006-ban felszínre került járósínt két szélét is.

PETÉNYI SÁNDOR

93. Császló határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, R, B, Szk, Sza
A részletes tanulmányt lásd a kötet 85. oldalán!

PINTYE GÁBOR

94. Csenger határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Á
2007. december 3-án és 5-én terepbejárást végeztünk a nyíregyházi Jósza András Múzeum és a Szatmárnémeti (Satu Mare) Múzeum együttműködésével létrejött program keretében Csenger város közigazgatási határának déli részén.

Recsege-domb: Ebben a határrészben, a városból D felé kivezető mezőgazdasági úttól Ny-ra 320, az almástól D-re 100 méterre találtuk meg az 1. sz. lelőhelyet, melyen császárkori edénytöredékeket gyűjtöttünk. A korábban ismertté vált¹¹ telepnyom kiterjedése É-i, D-i és Ny-i irányban is jelentősen nőtt.

A szilárd burkolatú útból K-re leágazó út és az ez által bezárt szögben azonosítottuk a 2. sz. bronzkori és Árpád-kori cserepekkel mutatkozó lelőhelyet. A már szintén ismert helyszínen Márton Árpád korábban Ny–K tájolású, melléklet nélküli sírokat lelt, és egy téglasort vágott át. Később Fábrián László csengeri múzeumigazgató Árpád-kori pénzt és egy hajkarikát talált a szántásban, és a vízelvezető árok rézsűzésekor.¹²

A K-re leágazó dűlőúttól D-re mintegy 20 méterre, a magyar–román országhatártól 100 méterre Ny-ra találtuk meg a 3. sz., gyér őskori és újkori anyaggal jelentkező ÉK–DNy irányú lelőhelyet.

11 Csenger 2. lelőhely: JAM RégAd 99.11

12 JAM RégAd.: 2002.233. és Csenger 1. lelőhely: 99.11.

Az útnak ugyanezen az oldalán, a viszonylag új keletű gyümölcsösök közt húzódó egyetlen szántott parcellán azonosítottuk a 4. sz. lelőhelyet. A felszíni telepnyom iránya az előzővel megegyező, távolsága a dűlőúttól D-re 430 m, a D-i irányú mezőgazdasági úttól 450 m. Kis mennyiségű, őskori és bronzkori kerámiát, valamint egy kaptafa alakú kőbaltát szolgáltatott.

Recsege-Lapos: Az 5. sz. lelőhelyre a dűlőúttól É-ra 260, a déli mezőgazdasági úttól K-re 200 méterre bukkanunk, a gyümölcsösök közt magában fekvő szántóföldön. Felszínéről néhány császárkori és Árpád-kori(?) cserepet gyűjtöttünk.

Ugyanezen határrész déli részének középső harmadában, a Csengeri-tói-csatorna derékszögű törésétől É-ra kb. 70 méterre találtuk a 6. sz., kevés császárkori cserep által jelzett lelőhelyet.

Mándi-tag: A 7. sz. településmaradványt a erdővel telepített határrész K-i, az úttal párhuzamosan szántott sávjában észleltük, ezért biztosra vehetjük, hogy részben a fiatal nyárfás alá is behúzódik. Kevés császárkori kerámiát gyűjtöttünk innen.

Csengeri-tó-dűlő és a Gémes-tó-dűlő között: A területen a Csengeri-tói-csatornától kb. 300 méterre ÉNy-ra húzódó 8. sz. lelőhelyen késő bronzkori, császárkori és Árpád-kori edénytöredékeket, orsógombot, fenőkövet, csiszolt kőeszköz darabját és kerámiasalakot leltünk. Itt akadtunk rá Csenger város egyik hajdani határjelző kövének töredékeire is.

Lajika-tag: A 14. sz. lelőhely a határrész Ny-i felében, a Recsege-dombi-csatornától É-ra 150 méterre, a nyárerdőtől DK-re 100 méterre található. A kevés, jellegtelen bronzkori, császárkori és Árpád-kori kerámiát és tégladarabot szolgáltató településmaradvány Ny-i szélét egy kis kiterjedésű zárt kert metszi. Ugyanezen dűlő ÉNy-i sarkában találtuk a 15. sz. lelőhelyet, de feltehetően áttérjed a csengerbagosi út K-i oldalára is. A szántásból néhány császárkori és Árpád-kori(?) edénytöredéket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Fábián László (Csengeri Múzeum), Lukácsné Nagy Márta, Németh Andrea, Subert Csilla, Lukács József és Jakab Attila (Józsa András Múzeum), Gál Balázs.

PINTYE GÁBOR

95. Csepreg határa

(Vas megye) R, Ró, Á, Kk, Kú

2007 tavaszán helyszíni szemlét végeztünk a település több pontján.

Bene-hegy É-i lába: Március 1-jén a halastó DNY-i partján, a Bene-hegy lábánál, 50×100 m-es területen a vakondtúrásokban egyenletes eloszlásban őskori jellegű, de apró, kopott kerámiatöredékeket találtunk. A lelőhely nagy valószínűséggel a már ismert, a Bene-hegy É-i lábánál fekvő neolit, bronzkori lelőhely folytatása.

Kecske-dombi-dűlők I.: Február 21-én lakossági bejelentést és lelet-beszolgáltatást ellenőriztünk. A Csepreg-

től Ny-ra, ÉNy-DK-i irányban, több száz méter hosszan elnyúló dombháton, annak D-i, DK-i, alacsonyabb, teraszosabb területein nem túl nagy mennyiségű, de egyenletes eloszlásban őskori, Árpád-kori és késő középkori, kora újkori kerámiatöredékeket illetve salakot találtunk a szántásban. Kiterjedése kb. 500×300 m. A Kecske-domb ismert bronzkori lelőhely,¹³ az általunk megfigyelt jelenségek ennek folytatását képezik. A helyszíni szemle és a térképadatok alapján kiderült, hogy a bejelentő által a Savaria Múzeumba beszolgáltatott leletanyag (késő rézkori edények nagyméretű töredékei) lelőhelye és a térképen általa megjelölt és a jelen terepbejárás által érintett terület nem egyezik, ugyanakkor egy már ismert lelőhely kiterjedését pontosítottuk. A beszolgáltatott leletanyag lelőhelye újabb helyszíni szemle alapján: a Kecske-dombi-dűlők ÉNy-i része (*Kecske-dombi-dűlők II, Pataki-dűlő*), a Boldogasszony-patak völgyében kialakított halastó ÉK-i partján húzódó dombhátak.

Kecske-dombi-dűlők II. (Pataki-dűlő): Március 1-jén elvégeztük a lelőhely-azonosítást. A lelőhely a Kecske-dombi-dűlők ÉNy-i részén (Pataki-dűlő), a Boldogasszony-patak egykori teraszán a mai Halastó partján terül el enyhén emelkedő dombháton. Mintegy 300×500 m-es területen a szántásban Árpád-kori, késő középkori illetve római kori (terra sigillata töredék) kerámiatöredékeket találtunk. A tóparthoz közel eső területen mintegy 6×10 m-es szakaszon meszes, habarcsos szétszántott foltot figyeltünk meg, zöldpaladarabokkal. A folt környékén római kori kerámiatöredékek és teguladarabok kerültek elő, római villára utalva. A múzeumba behozott rézkori kerámiatöredékek valószínűleg egy objektumból származnak, amelyet két művelési tábla közötti barázda szántásakor fordítottak ki, a helyszínen további nagy mennyiségű kerámiatöredéket gyűjtöttünk be innen. A Boldogasszony-patak felduzzasztásával kialakult halastó a lelőhely egy részét már lefedi, a bejelentő elmondása szerint a tó kialakítása előtt (római?) épületnyomokat figyelt meg. A lelőhelyen 2000–2007 között a következő leletanyagot gyűjtötte: késő rézkori, késő bronzkori, római kori (terra sigillata) kerámiatöredékek, gúla alakú agyagnehezék, kovapengék, kőbaltatöredékek, őrlő- és fenőkövek, 3 db római kori bronzpénz, ólomsúlyok, kauri kagyló.

Munkatársak: Ilon Gábor, Kolonits László, Ludván János, Vámos Gábor.

SKRIBA PÉTER

96. Csepreg, 8614. és 8624. sz. utak csomópontja

(Vas megye) B, LT, Á

2007. június 18–25. között szakfelügyeletet tartottam az új csomópont építésének földmunkáinál. A leendő ipari

13 ILON G.: Régészeti adatok Csepreg és vidéke őstörténetéhez In: Tanulmányok Csepreg történetéből. Szerk. Dénes József. Csepreg 1996.